

Raad voor de mededinging

(C - 97/11430)

Beslissing van 17 november 1997 nr. 97-C/C-25 betreffende de concentratie tussen de groep Bert en de groep Claeys onder de benaming "Kinopolis groep"

Gezien de aanmelding van een concentratie tussen de naamloze vennootschappen MAJESTIEK (Bert-groep) en CLAEYS INVEST (Claeys-groep) door de Dienst voor de Mededinging geregistreerd op 24 juli 1997 onder nummer CONC-C/C-97/0036;

Gezien het verslag van de Dienst voor de Mededinging, bij de Raad neergelegd op 22 augustus 1997;

Gezien de beslissing van de Raad voor de Mededinging van 3 september 1997;

Gezien het bijkomend verslag van de Dienst voor de Mededinging, bij de Raad neergelegd op 10 oktober 1997;

Gezien de stukken van het dossier;

Gezien de schriftelijke opmerkingen van de aanmeldende partijen, voor wie optreden als gemeenschappelijke vertegenwoordigers de heer Jacques Steenbergen en de heer Pascal Weerts, advocaten bij de balie van Brussel.

Gehoord op de zitting van 17 november 1997 de verslaggever van de Dienst voor de Mededinging en de partijen;

Gelet op de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging

1. Overwegende dat de N.V. Majestiek en de N.V. Claeys Invest op 17 juli 1997 een samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend, in uitvoering waarvan na een reeks herstructureringsmaatregelen de N.V. Majestiek - na wijziging van haar naam in Kinopolis Groep - de controle verwerft over het geheel van de thans als Groep Bert en Groep Claeys gekende groepen.

Overwegende dat bij de operatie betrokken zijn de N.V. Majestiek, de N.V. Claeys Invest - beide holding- en participatiemaatschappijen - en de G.I.M.V., de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen.

Overwegende dat luidens de aanmeldende partijen, de vooropgestelde concentratie de groep Kinopolis in staat moet stellen, dankzij de geplande beursintroduktie waardoor een beroep op vreemd kapitaal mogelijk wordt, om beter te kunnen reageren op de bedreiging van buitenlandse concurrentie en op de gevolgen van de internationalisatie van de markt, om verder bij te dragen tot de technische vooruitgang die de audiovisuele sector kenmerkt en om buiten België inplantingen te vestigen.

2. Overwegende dat het zalenpark in België thans 460 zalen telt, verspreid over 135 sites, met een totaal aantal zetels van 107.072;

Dat op de markt van de exploitatie van bioscopen, minder dan 100 ondernemingen actief zijn.

Dat volgende tabel de huidige toestand weergeeft per provincie :

Sites, zalen en zetels per provincie - 1997

Provincie	Sites	Zalen	Zetels
Antwerpen	18	65	18.459
Brabant *	25	112	25.064
Limburg	7	36	7.273
Oost-Vlaanderen	11	40	9.288
West-Vlaanderen	16	53	10.910
Henegouwen	16	65	14.152
Luik	20	53	13.970
Luxemburg	13	14	3.601
Namen	9	22	4.355
Totaal	135	460	107.072

(* = Vlaams- en Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Overwegende dat de volgende tabel de evolutie van het zalenpark en het aantal toeschouwers sedert 1960 weergeeft :

	Schermen	Zetels	Toeschouwers (mio)
1960	1.506	735.248	79,5
1970	714	366.856	30,3
1980	500	173.585	20,6
1990	461	98.251	17,1
1991	431	91.725	16,5
1992	431	101.285	16,5
1993	438	101.685	19,2
1994	439	102.326	21,2
1995	444	102.642	19,2
1996	456	104.540	21,2
1997	460	107.072	-

Dat uit deze cijfers blijkt dat de infrastructuur van het zalenpark globaal gezien, wat betreft het aantal zalen en zetels, stabiel blijft sedert 1990.

Overwegende dat het gemiddeld aantal inwoners per scherm in België hoger ligt dan het Europees gemiddelde :

Aantal inwoners per scherm :

	België	Europa
1995	22.691	20.414

Dat anderzijds de Belgische territoriale oppervlakte de grootste schermendichtheid in Europa kent :
Aantal schermen per 1.000 km²

	België	Europees gemiddelde
1989	15,0	
1995	14,7	6

Overwegende dat in 1995, 35,1 % van de schermen zich bevonden in bioscoopcomplexen met 8 schermen of meer, percentage dat veel hoger lag dan het Europees gemiddelde (11,9 %) en in 1997 tot 39,1 % gestegen is.

Dichtheid monoscreen, multiscreen en multiplexes - 1997

	1 à 2 schermen		3 à 5 schermen		6 à 7 schermen		≥ 8 schermen	
	zalen	zetels	zalen	zetels	zalen	zetels	zalen	zetels
Antwerpen	13	3.335	20	4.368	-	-	32	10.736
Brabant *	16	2.783	34	6.409	14	3.064	48	12.808
Limburg	3	670	11	2.025	-	-	22	4.578
O-Vlaanderen	6	1.700	22	4.057	-	-	12	3.531
W-Vlaanderen	13	2.748	16	3.466	6	746	18	3.950
Henegouwen	8	2.148	12	2.065	19	3.229	26	3.710
Luik	14	4.474	13	2.081	12	2.825	14	4.590
Luxemburg	14	3.601	-	-	-	-	-	-
Namen	8	1.831	-	-	6	1.048	8	1.476
Totaal	95	23.310	128	24.471	57	10.912	180	48.379
% 1997	20,6	21,7	27,8	22,8	12,3	10,1	39,1	45,1
% 1995	23,6		29,7		11,4			35,1

(* = Vlaams- en Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Overwegende dat de grootste multi-zalencomplexen (megaplexen) zich in de stedelijke randgebieden bevinden, een grote diversiteit in programmering geconcentreerd op één enkele plaats aanbieden waardoor enerzijds het commercieel risico dat gebonden is aan het succes van de film afzwakt terwijl anderzijds het gemeenschappelijk beheer van verscheidene zalen de functioneringskost aanzienlijk herleidt.

Dat deze multi-screencomplexen het publiek de gelegenheid geven gratis te parkeren;

Dat de megaplexen hun succes ook te danken hebben aan de uiterst comfortabele zetels en de kwaliteit van de uitrusting op het vlak van geluidsschermen, enz.

Overwegende dat de komst van deze complexen een trend van renovatie van reeds gevestigde bioscoopexploitatie veroorzaakt heeft.

Overwegende dat bioscopen die afgestemd zijn op een cinefiel publiek in de minderheid zijn en enkel in grote steden of in universiteitssteden gevestigd zijn. Dat enkele multiplexen nochtans enkele zalen voorbehouden voor de programmering van cinefielenfilms

3. Overwegende dat de volgende tabel een overzicht geeft van de bioscoopcomplexen die de bij de concentratie betrokken groepen in 1996 en eind 1997 bezitten en uitbaten, hetzij afzonderlijk, hetzij samen via de N.V. Kinopolis in het kader van een joint-venture met de Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen :

Bioscoopcomplex		1996		1997	
		Zalen	Zetels	Zalen	Zetels
Groep Bert	Decascoop Gent	12	3.531	12	3.531
	Pentascop Kortrijk	5	1.082	5	1.082
	Kinopolis Kortrijk	-	-	10	2.718
	Supercity Leuven	7	1.730	7	1.730
	Totaal	24	6.343	34	9.061

Bioscoopcomplex		1996		1997	
		Zalen	Zetels	Zalen	Zetels
Groep Claeys	Opera Luik	6	1.384	6	1.384
	Palace Luik	6	1.441	9	1.820
	Concorde Luik	2	514	-	-
	Kinepolis Luik	-	-	14	3.446
	Kinepolis Hasselt	14	3.446	14	3.446
	Trio's Genk	5	1.069	-	-
	Totaal	33	7.854	40	10.861
Groep Claeys + Groep Bert (N.V. Kinepolis)	Kinepolis Brussel	25	7.607	25	7.607
	Metropolis A'pen	24	8.530	24	8.530
	Totaal	49	16.137	49	16.137
TOTAAL		109	30.713	123	(1) 36.059

BRON : VZW FEDERATIE VAN CINEMA'S VAN BELGIE

Overwegende dat kan opgemerkt worden dat de aanmeldende partijen vóór zij overgingen tot de oprichting van N.V. Kinepolis in 1987 en N.V. KFD in 1991, elkaar aanvulden wat de geografische spreiding van hun zalen betreft, dat zij dit verklaren door de familiale banden die tussen beide groepen bestaan.

Overwegende dat de groep Kinepolis derhalve na de voorgenoemen concentratie over volgend marktaandeel, uitgedrukt in functie van het aantal zalen en zetels, zou beschikken :

Marktaandeel Kinepolis groep - zalen en zetels :

Provincie	Zalen			Zetels		
	Totaal	Kinepolis	%	Totaal	Kinepolis	%
Antwerpen	65	24	36,9 %	18.459	8.530	46,2 %
Brabant *	112	32	28,6 %	25.064	9.337	37,3 %
Limburg	36	14	38,9 %	7.273	3.446	47,4 %
O-Vlaanderen	40	12	30,0 %	9.288	3.531	38,0 %
W-Vlaanderen	53	15	28,3 %	10.910	3.800	34,8 %
Henegouwen	65	-	0,0 %	14.152	-	0,0 %
Luik	53	26	49,0 %	13.970	7.415	53,1 %
Luxemburg	14	-	0,0 %	3.601	-	0,0 %
Namen	22	-	0,0 %	4.355	-	0,0 %
Totaal	460	123	26,7 %	107.072	36.059	33,6 %

(* = Vlaams- en Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Dat indien men slechts rekening houdt met de bioscoopnederzettingen gevestigd in de stedelijke agglomeratie of aan de rand ervan, het aandeel van de groep Kinepolis, uitgedrukt in functie van het aantal zalen en zetels, veel hoger ligt :

Stedelijke agglomeratie	Zalen			Zetels		
	Totaal	Kinepolis	%	Totaal	Kinepolis	%
Brussel	66	25	37,8	15.551	7.607	48,9
Antwerpen	30	24	80,0	9.780	8.530	87,2
Leuven	12	7	58,3	3.226	1.730	53,6

(1) De aanmeldende partijen melden dat de toestand per 13.11.1997 de volgende is :

- aantal zalen : 126
- aantal zetels : 36.723

Stedelijke agglomeratie	Zalen			Zetels		
	Totaal	Kinepolis	%	Totaal	Kinepolis	%
Mechelen	8	-	0,0	2.206	-	0,0
Hasselt	14	14	100,0	3.446	3.446	100,0
Gent	20	12	60,0	4.449	3.531	79,3
Brugge (2)	10	-	0,0	2.077	-	0,0
Kortrijk	15	15	100,0	3.800	3.800	100,0
Bergen	16	-	0,0	3.785	-	0,0
Charleroi	25	-	0,0	5.648	-	0,0
Luik	32	26	81,2	8.868	7.415	83,6
Namen	15	-	0,0	2.913	-	0,0
TOTAAL	263 (100 %)	123	46,7	65.749 (100 %)	36.059	54,8

Overwegende dat N.V. Kinepolis en N.V. Metropolis zich steeds uitdrukkelijk profileerden als behorende tot de Kinepolisgroep, dat de bioscoopickets van de door de groep Bert overgenomen Supercity te Leuven expliciet de vermelding dragen "Kinepolis-Group".

Dat zij zich in 1996 reeds op Internet voorstelden als "The Bert and Claeys group" en al hun complexen in één zin vermeldden zonder onderscheid te maken tussen de cinema's die eigendom waren van de ene of de andere groep en van de joint-ventures; dat zij alsdan stelden: "The corporate image of the Kinepolis-group stands for this horizontal synergy and every opportunity to further expand and reinforce its identity, both nationally and internationally".

Dat het alleszins duidelijk is dat beide partijen dezelfde formule hanteren qua structuur en concept voor hun bioscopen als deze die opgericht zijn door hun joint-venture - te weten Kinepolis-Brussel en Metropolis-Antwerpen - namelijk een goed bereikbaar filmcomplex aan de rand van de stad met een uitgebreide parking, een royaal aanbod van populaire films en de door hen gebruikte handelsnaam Kinepolis.

Aangezien de aanmeldende partijen niet betwisten dat zij al lang gezamenlijk onderhandelden met de filmdistributeurs over de programmavoorwaarden; dat dit bevestigd wordt door de filmdistributeurs; dat de Dienst heeft kunnen vaststellen dat dit minstens voor sommige distributeurs aanleiding gaf tot een zelfde huurpercentage en programmatievoorwaarden voor alle zalen van beide groepen.

5. Overwegende dat de groep de programmering verzorgt van de volgende zalen die aan derden toebehoren :

- ...
- ...

Dat dit gebeurt in het kader van overeenkomsten afgesloten door de groep Bert, welke volgens deze laatste over bepaalde duur zijn afgesloten.

6. Overwegende dat het marktaandeel van de betrokken ondernemingen op de markt van het vertonen van films wat de zalen - eigendom van de groepen - betreft, als volgt is geëvolueerd in functie van het aantal toeschouwers :

	Aantal toeschouwers België	Aandeel Bert + Claeys bioscopen	Aandeel andere bioscopen
1987	16.077.503	3.401.424 (21,6 %)	12.676.079
1988	15.223.663	3.465.954 (22,7 %)	11.757.709
1989	16.074.313	5.536.859 (34,4 %)	10.537.454
1990	17.100.466	6.189.400 (36,1 %)	10.911.066
1991	16.535.146	6.628.241 (40,0 %)	9.906.905
1992	16.555.094	6.620.231 (39,9 %)	9.934.863
1993	18.617.971	7.301.782 (39,2 %)	11.316.189
1994	21.240.163	8.781.927 (41,3 %)	12.458.236
1995	19.239.233	8.266.446 (42,9 %)	10.972.787
1996	21.089.378	9.865.222 (46,7 %)	11.233.156

Bron : - 1987 tot 1998 Statistiek voor de Exploitatie van Bioscoopzalen, Nationaal Instituut voor de Statistiek

- 1994 tot 1996 wat betreft het aantal toeschouwers voor de Bert- en Claeysbioscopen : de cijfers gegeven door de partijen (bijlage 29 van de aanmelding)

Overwegende dat de aanmeldende partijen voorhouden dat de toename van het aantal toeschouwers in België tussen 1988 en 1996 (+ 5.865.715 toeschouwers) hoofdzakelijk toe te schrijven is aan de toename die de groepen Bert en Claeys hebben veroorzaakt door de complexen Kinepolis-Brussel en Metropolis-Antwerpen, respectievelijk geopend in 1998 en 1993.

Dat zij verder stellen dat de aangroei van het bezoekerscijfer van de groepen voor de andere zaaluitbaters geen verlies van bezoekers heeft meegebracht.

Overwegende dat uit voormelde tabel nochtans blijkt dat het aantal bezoekers wat betreft de onafhankelijke zalen tussen 1988 en 1996 gedaald is met 524.553 bezoekers terwijl in dezelfde periode de groepen Bert en Claeys een aangroei van 6.390.268 bezoekers heeft gekend, die nog zal toenemen met de opening eind 1997 van Kinepolis-Luik (14 zalen) en Kinepolis-Kortrijk (10 zalen), ondanks de sluiting van Concorde-Luik (2 zalen) en Trio's-Genk (5 zalen), Trio's-Hasselt alsmede met de opening te Brugge door de groep Bert van een 8 zalen tellend complex.

(2) Te Brugge wordt door de groep Kinepolis een acht-zalencomplex opgericht.

Dat uit de volgende tabel, die de jaarlijkse variaties van het bezoekerscijfer weergeeft van de grote bioscoopcomplexen van de groepen Bert en Claeys (Kinopolis-Brussel, Metropolis-Antwerpen, Decascoop-Gent, Kinopolis-Hasselt), anderzijds blijkt dat deze complexen in de eerste maanden na hun opening een enorm succes boekten en verder dat uitgezonderd wat het jaar 1995 betreft, de schommelingen van het bezoekerscijfer van deze complexen geenszins gelijklopen met deze waaraan de bioscoopvestigingen onafhankelijk van deze groepen samen genomen onderhevig zijn.

Jaarlijkse variaties van de bezoekerscijfers 1990-1996 in %

	Totaal België	Kinopolis & Metropolis (vanaf 1993)	Decascoop	Andere zalen B/C	Onafhankelijke zalen
1989	+ 5,58	⁽³⁾ + 59,7	+ 4,1	+ 13,3	- 10,3
1990	+ 6,38	+ 25,0	+ 10,5	- 0,5	+ 3,5
1991	- 3,3	+ 16,0	+ 0,9	- 0,6	- 9,2
1992	+ 0,12	- 6,28	+ 8,1	+ 3,9	+ 0,28
1993	+ 12,0	+ 1,3	+ 1,5	+ 6,2	+ 13,0
1994	+ 14,0	⁽⁴⁾ + 43,0	+ 0,4	⁽⁵⁾ - 6,8	+ 11,1
1995 ⁽⁶⁾	- 9,4	- 4,1	- 14,6	⁽⁵⁾ - 12,5	- 11,9
1996	+ 10,2	⁽⁷⁾ + 11,6	+ 15,1	⁽⁸⁾ + 21,3	+ 2,3

7. Overwegende dat de positie van de andere uitbaters van bioscopen zeer zwak is, vergeleken met deze die de groepen Bert en Claeys samen innemen.

Marktaandeel van de andere zaaluitbaters vergeleken met deze van de groep Kinopolis :

	Zalen	Zetels	Toeschouwers
Groep Kinopolis	26,7	33,6	46,74
UGC	5	4,8	...
Hanne	5,2	4,9	...
Drieghe	3,4	3,5	...
Vangenechten	4,5	4,4	...
Rastelli	4,1	5	...
Overige uitbaters tezamen ⁽⁹⁾	231 zalen (48,4)	46.557 zetels (43,4)	27,95

Overwegende dat de op voornoemde lijst opgenomen belangrijkste concurrenten van de groep Kinopolis zalen uitbaten die geografisch niet of weinig zijn verspreid :

- UGC exploiteert zalen in de Brusselse agglomeratie;
- De zalen van Hanne zijn allen in Charleroi gelegen en deze van Drieghe te Bergen.
- Vangenechten is in Mechelen gevestigd en baat drie zalen uit in de provincie Limburg;
- De zalen van Rastelli zijn in Brabant (11) en in de provincie Antwerpen (7) verspreid.

⁽³⁾ Het bezoekerscijfer Kinopolis-Brussel is gestegen van 310.715 in 1988 (openingsjaar) naar 2.167.727 in 1989.

⁽⁴⁾ Aangroei toe te schrijven aan de opening van Metropolis-Antwerpen welk bezoekerscijfer van 478.311 in 1993 tot 2.342.381 gestegen is.

⁽⁵⁾ Het verlies van de Groep Claeys in 1994 en 1995 (Trio's-Genk en Trio's-Hasselt) vindt zijn oorzaak in de opening in 1993 van de 8 zalen tellende Euroscop te Lanaken (groep Van Genechten), die volgend aantal toeschouwers aanwon :

1994 : 296.258

1995 : 306.292

1996 : 323.060

De opening door de groep Claeys van Kinopolis-Hasselt in 1996 compenseert ruimschoots dit verlies.

⁽⁶⁾ De algemene daling van het bezoekerscijfer in 1995 (- 2.000.930 toeschouwers) wordt toegeschreven aan het mindere filmaanbod.

⁽⁷⁾ Aangroei van 11,6 % ondanks de opening in Mechelen eind 1994 van het nieuwe 8-zalen complex Cinecity (334.306 bezoekers in 1996).

⁽⁸⁾ Aangroei toe te schrijven aan de opening van Kinopolis-Hasselt in 1996 (910.625 bezoekers), welk bezoekerscijfer hoger ligt dan het aantal bezoekers in 1995 van de thans door de groep Claeys gesloten Trio's-Genk en Trio's-Hasselt (578.312).

⁽⁹⁾ Deze uitbaters hebben elk minder dan 2 % van het totaal aantal toeschouwers.

8. Overwegende dat de aanmeldende partijen beweren dat de volgende belangrijke groepen op korte termijn nieuwe bioscoopvestigingen in al de West-Europese landen voorzien : Time-Warner, Columbia Tristar (Sony), UCI (Universal Paramount), Regal Cinema's.

Dat nochtans uit de stukken blijkt dat voornoemde groepen wel projecten hebben in Europese landen doch geen inplantingsprojecten hebben in België, hetgeen ook wijst op een verzadiging van het Belgisch bioscopiepark.

Dat de Franse groep Gaumont wel in de Antwerpse binnenstad een nieuw 17 zalen tellend complex in december 1997 opent, in 1998 het tweede IMAX-scherm in België zal uitbaten en in de loop van 1999 de bestaande Calypso-bioscoop in Antwerpen, door Gaumont overgenomen, zal restaureren.

Dat de groep Gaumont derhalve in Antwerpen binnenkort 21 zalen zal uitbaten, hetgeen wel een bedreiging betekent voor Metropolis die in Antwerpen over een quasi monopolie beschikt.

Dat de te verwachten terugval van het bezoekerscijfer van Metropolis nochtans niet overschat moet worden vermits verondersteld mag worden dat Gaumont hoofdzakelijk succes zal boeken bij een publiek dat zich aangetrokken voelt tot het filmgebeuren in de binnenstad.

Overwegende dat de Belgische groep Drieghe, operationeel te Bergen, het project koestert om in Braine-l'Alleud een complex neer te zetten

Overwegende dat geen andere grootschalige bioscoopprojecten in hoofde van concurrenten - actueel of potentieel - gekend zijn die verschuivingen in het marktaandeel van de groepen Bert en Claeys zouden teweeg brengen.

9. Overwegende dat de aanmeldende partijen tevens voorhouden dat er nog nood is aan bijkomende schermen in België en dit op basis van rapporten⁽¹⁰⁾ die de ontwikkeling van de vraag schatten op volgende aangroei :

	Toeschouwers	Schermen
1996	21.000.000 - 21.160.000	435 - 440
2000	25.000.000 - 26.000.000	473 - 480

Dat zij beweren dat uit de prognose met betrekking tot de evolutie in de toekomst van de "admissions per screen", geconcludeerd kan worden dat al de bestaande complexen zullen meegroeien.

Dat zij evenwel stellen dat de voorgestelde prognoses te optimistisch zijn daar geen rekening werd gehouden met externe factoren zoals de technologische evolutie en de te verwachten verschuiving naar andere filmmedia binnen afzienbare tijd.

Overwegende dat hoe dan ook gesteld kan worden dat de door voornoemde prognose vooropgestelde cijfers met betrekking tot de groei van het aantal schermen reeds in 1998 bereikt zullen worden, gelet op het bestaand zalenpark en op de voornoemde projecten in uitvoering.

10. Overwegende dat de groepen Bert en Claeys ook actief zijn op de markt van het verdelen van films via de N.V. KFD, een bestaande joint-venture tussen de groepen.

Overwegende dat vijf grote filmverdelers circa 85 % van de Belgische markt van het verdelen van films voor hun rekening nemen;

Dat deze vijf majors behoren tot grote Amerikaanse en Europese groepen, die zich tevens met de productie van film bezig houden, dat de overige 15 % wordt ingenomen door zes kleinere distributeurs - waaronder KFD, een 100 % dochter van de aanmeldende partijen.

Overwegende dat het marktaandeel van KFD nochtans in volle evolutie is;

Dat immers KFD in 1997 de rechten heeft verkregen van een reeks succesfilms; dat uit de inlichtingen die de Dienst voor de Mededinging heeft verzameld, blijkt dat ondervraagden voor dit jaar een marktaandeel verwachten van... tot zelfs..., hetzij net onder de vijf majors.

⁽¹⁰⁾ « Baskerville"-rapport - "Dodona"-rapport

Dat het aandeel van de distributeurs zich in 1996 voordeed als volgt :

United International Pictures	25 %
Columbia - Tri Star - Fox	19 %
Poly Gram Filmed Entertainment	17 %
Buena Vista International	15 %
Warner Bros.	9 %
Concorde Film	3 %
Belga Film	3 %
Les films de l'Elysée	3 %
Cinéart	3 %
Kinepolis Film Distribution	1 %
Cinélibre	1 %

Dat sommige ondervraagden verwachten zelfs dat KFD zal terechtkomen bij de vijf majors zelf.

11. Overwegende dat het aandeel van de omzet via de groepen Claeys en Bert in de totale omzet van deze distributeurs zich voordoet als volgt :

United International Pictures	...
Columbia - Tri Star - Fox	...
Poly Gram Filmed Entertainment	...
Buena Vista International	...
Warner Bros.	...
Concorde Film	...
Belga Film	...
Les films de l'Elysée (vnl. Franse films)	...
Cinéart	...
Kinopolis Film Distribution	...
Cinélibre	...

12. Overwegende dat de huurvoorwaarden tussen film distributeurs en bioscoopuitbaters worden bepaald door een protocol dat werd afgesloten in 1989; dat die voorwaarden worden uitgedrukt in een percentage van de netto-opbrengsten van de zaalinkomsten (exclusief belastingen, gemeentebelastingen en auteursrechten); dat de basis van het protocol een ministerieel besluit was van 13 maart 1986 dat maxima bepaalde van huurtarieven en huurwaarborg.

Overwegende dat, hoewel het ministerieel besluit in kwestie niet meer in voege is, het protocol door de sector in de meeste gevallen nog steeds wordt gevolgd, niettegenstaande er nooit om een vrijstelling werd verzocht op basis van artikel 2, § 3 WBEM.

Overwegende dat het protocol voor de eerste weken van de vertoning van een film voorziet in een vast percentage of in een percentage dat zich aanpast aan het succes van een film in verhouding tot het aantal vertoningen per week in een specifieke zaal, gerelateerd aan de gemiddelde bezettingsgraad van die zaal in de voorbije jaren, dat zodoende naargelang het aantal effectieve bezoekers in één week in een specifieke zaal de gemiddelde bezettingsgraad in meer of mindere mate overschrijdt, de exploitant een hoger percentage betaalt als huur; dat in functie van het aantal weken dat een film wordt gespeeld en van de bezettingsgraad van de zaal in de weken daarop, lagere huurvoorwaarden kunnen worden bereikt.

Overwegende dat de Dienst voor de Mededinging heeft trachten te onderzoeken of de aanmeldende partijen een lagere huurprijs betaalden dan het nationaal gemiddelde; dat dit onderzoek evenwel belemmerd werd door het feit, enerzijds, dat voor het nationaal gemiddelde verschillende cijfers bestaan en anderzijds, dat slechts overeenkomsten met een vast percentage kunnen worden vergeleken met het nationaal gemiddelde.

Overwegende dat de Federatie van Cinema's van België een gemiddeld af te dragen percentage aan de distributeurs aangeeft van 49 % (voor 1995 : 46,4 %), terwijl de Vereniging voor Film distributeurs van België op basis van cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek een percentage aangeeft van 45,24 % (voor 1993).

Dat, wat er ook van zij, niet is aangetoond dat de overeenkomsten die de aanmeldende partijen aangingen tegen een vast percentage en waarvan de Dienst voor de Mededinging kennis nam, een gunstiger percentage bevatten dan het laagste gemiddelde waarvan hierboven sprake en waarover geen uitsluit is;

Dat wel kan worden opgemerkt dat het Belgisch gemiddelde dat afgedragen wordt aan de distributeurs, hoger is dan het Europees gemiddelde dat belooft tot 41 %, en dat de aanmeldende partijen - ondanks hun marktaandeel - niet in staat blijken te zijn ten aanzien van de distributeurs percentages te bedingen die gelijk zijn of lager dan dit Europees gemiddelde.

Dat partijen dit verklaren door het feit dat zij door hun zware investeringslast, die een onophoudelijke cash-drain vereist, zich niet kunnen veroorloven een succesfilm niet te projecteren, terwijl zij zich om dezelfde redenen evenmin kunnen veroorloven een aantal van hun schermen onbenut te laten.

Dat anderzijds de gemiddelde toegangsprijs voor de verbruikers hoger ligt dan het Europees gemiddelde.

13. Overwegende dat de transparantie van de markten van verdeling en vertoning van films quasi totaal is op zulke wijze dat elke marktdeelnemer het gedrag van de anderen kan volgen en permanent op de hoogte kan zijn van de evolutie van onder andere de gehaalde bezoekerscijfers en bruto-exploitatiecijfers per site en zelfs per film.

Dat deze transparantie onder meer te wijten is aan een reeks sterk gevestigde praktijken van uitwisseling van informatie via beroepsverenigingen en publicatie ervan in gespecialiseerde tijdschriften, alsmede aan het systeem van prijsvorming van huurvoorwaarden dat berust op voornoemd protocol van 1989;

14. Overwegende dat de betrokken productenmarkt deze is van het vertonen van films in de bioscoop; dat het bijkomend onderzoek in het kader van de tweede fase geen elementen heeft bijgebracht die toelaten de bredere omschrijving - met alle exploitatievormen van films - zoals de aanmeldende partijen voorstellen, aan te nemen.

Dat uit de stijging van het bioscoopbezoek gedurende de laatste tien jaren kan worden afgeleid dat de toename van verkoop van videocassettes en vertoningsrechten voor televisie, geen daling in de verkoop van cinematische tweeweggebrachte heeft.

Dat in België nog steeds een gebruik bestaat volgens hetwelk een film, die onder andere bestemd is voor de bioscoop, pas de videosector betreedt tenminste zes maanden na zijn bioscooprelease; dat er tevens televisie-windows worden geëerbiedigd.

Dat de concurrentiële verhouding tussen de verscheidene mediavormen derhalve, ten bate van de bioscoopsector, hierdoor in de tijd is uitgesteld.

Dat voor de beoordeling van de betrokken productenmarkt geen rekening dient te worden gehouden met de mogelijke latere afschaffing of verkorting van televisie- en video-windows, noch met het bestaan van exploitatievormen die in België nog niet beschikbaar zijn.

Overwegende dat de Raad het standpunt van de Dienst volgt dat de bioscoopuitbaters zich in hun relatie tot de filmhuizen op een nationale markt bevinden, terwijl zij ten opzichte van de bioscoopbezoekers zich op een geografisch beperkter domein begeven; dat immers de producenten van films licenties voor het vertonen van films exclusief per land geven en de Europese regelgeving een belemmering van de parallelimport niet verhindert; dat de afstand die de meerderheid van de gebruikers bereid is af te leggen voor bioscoopbezoek beperkt is.

15. Overwegende dat door het samenvoegen van de marktaandeelen van de groepen Bert en Claeys, met deze van de door hen opgerichte joint-venture, een groep tot stand komt met een marktaandeel van 46,74 % van het aantal toeschouwers, terwijl de eerstvolgende marktdeelnemer slechts een aandeel heeft van 8,9 % en de daaropvolgende deelnemers een marktaandeel hebben dat gelijk of lager is dan 5 %.

Overwegende dat voornoemde gegevens erop wijzen dat de Belgische markt zeker voor zover zij betrekking hebben op grote complexen met acht schermen en meer, aan verzadiging toe is, vermits deze nu reeds 39,1 % bedragen van het aantal zalen en 45 % van het aantal zetels.

Overwegende dat de partijen in staat moeten worden geacht van de film distributeurs een onredelijke exclusiviteit van programmatie ten voordele van hun filmzalen te bekomen, zeker in die gevallen waar een beperkt aantal kopieën beschikbaar zijn en de distributeur zich erop kan beroepen dat het geven van een kopie aan een andere uitbater economisch niet interessant zou zijn; dat immers is aangetoond dat de omzet van de aanmeldende partijen in de totale omzet van de distributeurs van die aard is dat zij van de aanmeldende partijen afhankelijk kunnen worden; dat het feit dat de partijen omwille van hun zware schuldenlast voorlopig niet in staat zouden zijn zich ten aanzien van de verdelers onafhankelijk op te stellen daaraan niets verandert; dat dit geen waarborg biedt voor de handhaving van de daadwerkelijke mededinging in de toekomst.

Dat bovendien uit de stukken blijkt dat de partijen waar zij in het verleden reeds samen optraden, aan de distributeurs voorwaarden konden opleggen voor al hun schermen; dat de partijen daardoor invloed hebben op de activiteiten van hun onafhankelijke concurrenten; dat dit uiteindelijk weerslag heeft op het commercieel succes van een film en leidt tot de verschraving van het filmaanbod.

Overwegende dat voor zover ervan wordt uitgegaan dat partijen in het verleden als concurrenten optraden of diende op te treden, tenminste wat betreft het beheer en programmatie van hun eigen zalen, de nieuwe structuur een machtspositie in het leven roept.

Dat evenwel rekening houdend met de bestaande joint-venture tussen de partijen (N.V. Kinopolis en KFD) en met de bestaande samenwerking wat betreft het beheer en de programmatie van hun eigen zalen, beslist moet worden dat de concentratie een versterking van hun gezamenlijke machtspositie teweeg brengt.

16. Overwegende dat er niettemin redenen voorhanden zijn om de concentratie toe te laten - en dit in toepassing van artikel 10, § 3 van de wet, inzonderheid rekening houdend met de competitiviteit van de betrokken sector ten opzichte van de internationale mededinging - mits het opleggen van een aantal voorwaarden die verder zullen worden toegelicht.

Overwegende dat de voorgenomen concentratie ongetwijfeld ertoe kan bijdragen dat de groep zich op Europees niveau ontwikkelt ondanks de aanwezigheid van in Europa reeds gevestigde belangrijke verticaal sterk geïntegreerde groepen.

Overwegende dat de groep dankzij een schaalvergroting op Europees niveau een bijdrage kan blijven leveren tot de technische audiovisuele vooruitgang in de sector die ook ten goede komt van de toeschouwers.

Overwegende dat immers rekening dient te worden gehouden met het feit dat het belang van de Belgische markt voor de vijf belangrijkste distributeurs relatief klein is (2,95 % van de Europese markt, op basis van het aantal toeschouwers) en dat verwacht kan worden dat de groei van de groep op internationaal vlak op zijn beurt tot gevolg kan hebben dat er in België een beter evenwicht tot stand komt tussen de uitbaters van bioscopen in België en de grote internationale groepen die de filmwereld beheersen, waardoor het filmaanbod, dat in België beperkt is, ook verruimt.

Overwegende dat tevens rekening dient te worden gehouden met het feit dat de concurrentiekracht van de aanmeldende partijen reeds aanzienlijk is toegenomen naar aanleiding van de activiteiten ontplooid door de N.V. Kinopolis door de partijen opgericht in januari 1987, dit is op een tijdstip dat hun respectieve marktaandeelen gering waren en dat de markt van het vertonen van films zijn dieptepunt nog niet bereikt had, aangezien hierdoor de concrete weerslag van de concentratie op de bestaande marktstructuur in dezelfde mate vermindert.

17. Overwegende echter dat voorwaarden moeten worden opgelegd die alle er toe strekken de gevolgen van de concentratie op de Belgische markt te beperken, mede gelet op het doel dat de aanmeldende partijen beogen met de concentratie, met name dankzij een beursintroductie een investeringsprogramma uit te voeren in het buitenland.

Overwegende dat de onder punt 1 van het beschikkend gedeelte van deze beslissing gestelde voorwaarden - die door de aanmeldende partijen zelf als verbintenissen zijn aangeboden - ertoe strekken de gelijke behandeling van de zaalexploitanten wat betreft de distributievoorwaarden voor films te waarborgen.

Overwegende dat de onder punt 2 van het beschikkend gedeelte gestelde voorwaarde een toename van de concurrentiekracht van de groep ingevolge akkoorden met onafhankelijke uitbaters belet.

Overwegende dat de onder punt 3 van het beschikkend gedeelte gestelde voorwaarde slaat op de verbintenis uit de samenwerkingsovereenkomst tussen de partijen betreffende het exclusiviteitsbeding van de GIMV, dat een beperking inhoudt die voor het bereiken van het doel van de concentratie niet onmisbaar is en door niets wordt verantwoord.

Overwegende dat de onder punt 4 van het beschikkend gedeelte van deze beslissing gestelde voorwaarde die partijen zelf als verbintenis hebben aangeboden - evenwel in andere termen en met andere modaliteiten - onmisbaar is om een daadwerkelijke mededinging op de Belgische betrokken markt te handhaven, ondanks de concentratie, door de bedreiging van verdere groei van de groep op de Belgische markt tegen te houden, voor zover zou vaststaan dat een uitbreiding van het zalenpark van de groep in België de daadwerkelijke mededinging belemmert, en hierdoor betere mededingingvoorwaarden te creëren voor de andere zaalexploitanten.

OM DEZE REDENEN,

De Raad voor de Mededinging,

Stelt vast dat de aangemelde concentratie tot gevolg heeft dat de machtspositie die de groepen Bert en Claeys gezamenlijk bezitten, versterkt wordt, wat tot gevolg heeft dat de daadwerkelijke mededinging op de Belgische betrokken markt van het vertonen van films, en op wezenlijke delen daarvan, merkbaar wordt belemmerd;

Stelt vast dat de bijdrage van de aangemelde operatie tot de economische en technische vooruitgang, het wint van de aantasting van de mededinging die eruit voortvloeit, rekening houdend met de competitiviteit van de betrokken sectoren van filmproductie, -distributie en -vertoning ten opzichte van de internationale mededinging, alsook met het belang van de verbruikers;

Geeft zijn goedkeuring tot de verwezenlijking van de aangemelde concentratie onder de volgende voorwaarden en verbintenissen:

1 De groep die uit de concentratie ontstaat zal:

a. geen exclusiviteit eisen van of vragen aan film distributeurs wat betreft het toewijzen van films ten aanzien van andere exploitanten van bioscopen;

b. de films die de groep zelf distribueert niet voorbehouden voor eigen zalen;

c. geen prioriteitsrecht - d.i. het recht dat de film eerst gedurende enige tijd in hun zalen speelt vóór de film voor anderen ter beschikking wordt gesteld - eisen van of vragen aan filmverdelers inzake het toewijzen van films aan andere exploitanten of prioriteitsrechten bekomen over films die de groep zelf verdeelt;

d. geen aanzienlijk betere promotie voeren voor films die de groep verdeelt, noch op onredelijke wijze meer gunstige criteria eisen voor deze producten inzake programmatie, looptijd of zaalkeuze, noch de films die de groep distribueert anderszins op onredelijke wijze bevoordelen;

2 Binnen een termijn van één jaar vanaf heden zal een einde worden gesteld aan de bestaande overeenkomsten met onafhankelijke zaaluitbaters wat betreft de programmatie en zullen de ondernemingen die deel uitmaken van de groep geen nieuwe akkoorden sluiten met onafhankelijke zaaluitbaters wat betreft de programmatie.

3 De aanmeldende partijen zullen van de gewestelijke investeringsmaatschappij die bij de concentratie betrokken is, niet vragen noch bekomen dat zij niet participeert in of steun geeft aan andere ondernemingen die met de groep een concurrerende activiteit uitoefenen.

4 De groep die uit de concentratie ontstaat zal geen nieuw één-of-meer-zalencomplex oprichten of overnemen noch een bestaand complex uitbreiden, renoveren of vervangen zonder de voorafgaande instemming van de Raad voor de Mededinging.

Deze voorwaarde van voorafgaande instemming van de Raad geldt niet bij een uitbreiding, renovatie van een bestaand complex, of vervanging van een bestaand complex door een ander complex, indien dit tot gevolg heeft dat het aantal zetels of zalen van het betrokken complex stijgt met minder dan 20 % gedurende de termijn bepaald in punt 5 van dit beschikkend gedeelte.

De Raad zal op een verzoek tot instemming een beslissing nemen binnen de termijnen zoals deze thans gelden voor het concentratietoezicht na de partijen te hebben gehoord. Bij ontstentenis van beslissing binnen deze termijnen zal de Raad geacht worden met het verzoek in te stemmen.

5 Deze voorwaarden gelden voor een periode van tien jaar, die stilzwijgend wordt verlengd voor gelijke termijnen van tien jaar tenzij de Raad, op verzoek van de partijen ingediend zes maanden voor het verstrijken van deze termijn, beslist deze voorwaarden op te heffen.

De Raad zal worden geacht de voorwaarden te hebben opgeheven bij ontstentenis van een beslissing binnen de termijnen die thans gelden inzake concentratietoezicht.

6 Deze voorwaarden gelden voor alle ondernemingen die na uitvoering van de aangemelde overeenkomst gecontroleerd zullen worden door de holdingmaatschappij van de groep.

Aldus beslist op 17 november 1997 door de Kamer van de Raad voor de Mededinging samengesteld uit mevrouw Christine Schurmans, voorzitter van de Raad en Kamervoorzitter, de heren Pros Vanhelimont, Paul Eeckman en Patrick De Pelsmacker, leden van de Raad.

